

Advies nr. 32/2019 van 6 februari 2019

Betreft: Advies over het Voorontwerp van decreet tot wijziging van Boek II van het Milieuwetboek omfattende het Waterwetboek en tot invoering van een « water » certificering voor gebouwen, genaamd « CertIBEau » (CO-A-2018-216)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikel 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (algemene verordening gegevensbescherming) (hierna "AVG")

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van dhr. Carlo Di Antonio, Minister van Milieu van de Waalse Regering, ontvangen op 17 december 2019;

Gelet op het verslag van de heer Willem Debeuckelaere;

Brengt op 6 februari 2019 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

1. De Minister van Milieu van de Waalse Regering vraagt het advies van de Autoriteit over **artikel 5** van het voorontwerp van decreet tot wijziging van Boek II van het Milieuwetboek omvattende het Waterwetboek en tot invoering van een « water » certificering voor gebouwen, genaamd « CertIBEau » [**het ontwerp**].

2. Uit de Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp blijkt het volgende: Het ontwerp legt een nieuwe verplichting op aan eigenaars van nieuwe (openbare of private) gebouwen, om te beschikken over een document (een certificering), opgesteld door een derde (de Regering of door haar erkende natuurlijke- of rechtspersonen), CertIBEau, dat de al dan niet conformiteit vaststelt van het bedoelde gebouw met een reeks verplichtingen die opgenomen zijn in het waterwetboek. Volgens de Memorie van Toelichting bij artikel 3 van het ontwerp, gaat het (vrije vertaling) « om verplichtingen verbonden enerzijds, aan de aansluiting van gebouwen op de openbare waterdistributie, en anderzijds, aan de aansluiting van gebouwen op het riolenstelsel of op een individuele zuiveringsinstallatie voor afvalwater en de afvoer hiervan ». En het ontwerp creëert geen nieuwe verplichtingen ter zake, « maar is bedoeld om na te gaan of de reeds bestaande verplichtingen wel degelijk werden vervuld of nog niet [of] zullen worden vervuld binnen de gestelde termijn ».

3. De aan de Autoriteit gerichte adviesaanvraag beperkt zich tot artikel 5 van het ontwerp dat voorziet in de invoering van een databank met de gegevens die opgenomen zijn in de CertIBEau. De Autoriteit zal bijgevolg haar onderzoek beperken tot de verwerkingen van persoonsgegevens die getroffen zijn door deze bepaling.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

4. **Voorafgaande opmerkingen: Transparantie en Rechtmatigheid.** In dat verband, moet krachtens de transparantie- en wettelijkheidsbeginselen vervat in artikelen 8 van het EVRM en 22 van de Grondwet, het voorontwerp duidelijk bepalen in welke omstandigheden een verwerking van persoonsgegevens is toegestaan¹, en bijgevolg bepalen welke gegevens worden verwerkt, alsook de betrokkenen, de voorwaarden en doeleinden van de bedoelde verwerking, de bewaartermijn² van de

---

¹ Recent in die zin, lees Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punten B.9 en v. en punt B.13.3 in het bijzonder.

² Het Grondwettelijk Hof heeft erkend dat "de wetgever (...) de bewaring van persoonsgegevens en de duur van die bewaring op een algemene wijze (vermocht) te regelen", Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B. 23.

gegevens en de personen die toegang hebben en de verwerkingsverantwoordelijke³. De Autoriteit kreeg reeds de gelegenheid om deze beginselen te herhalen⁴. Wanneer de basis van de verwerking berust op een rechtsgrond van nationaal recht, vereist artikel 6, 3 van de AVG eveneens dat deze doeleinden specifiek worden gedefinieerd in deze rechtsgrond. In dit opzicht is een delegatie aan de Waalse Regering « niet in strijd met het wettigheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever zijn vastgelegd»⁵

5. **Doeleinden van de verwerking.** Artikel 5 van het ontwerp (dat een artikel D.227 *quinquies* invoegt in Boek II van het Milieuwetboek houdende het Waterwetboek) specificiert niet expliciet het doeleinde van de databank die het wil invoeren, en voorziet een ruime machtiging voor de Regering die (vrije vertaling) « de voorwaarden en nadere regels bepaalt voor toegang tot en gebruik van de gegevens van de databank, en de hoedanigheid van de personen die toegang krijgen tot de gegevens die zij bepaalt ». Dit zou uitdrukkelijk moeten worden omschreven.

6. Binnen de grenzen van haar onderzoek op basis van het opzet van het ontwerp, gaat de Autoriteit uit van het principe dat de voorgenomen databank de volgende twee doeleinden zou moeten beogen die, verbonden aan de conformiteit van een gebouw met de regels betreffende de aansluiting aan het water en de waterafvoer, die, in wezen, deze zijn van CertIBEau in het ontwerp⁶. Deze doeleinden kunnen beschouwd worden als vallende onder artikel 6, 1., e), van de AVG.

7. Ten eerste begrijpt de Autoriteit dat CertIBEau een zekere transparantie zal toelaten voor de gevolmachtigden van bepaalde rechten op het gebouw, die geïnformeerd zullen worden hetzij over de conformiteit van het gebouw, hetzij over de uit te voeren werken met het oog hierop. Zijn in dit opzicht betrokken (vrije vertaling) « In elke akte onder de levenden, onderhands of authentiek, van overdracht, ongeacht of hij een akte van aanwijzing, oprichting of overdracht is van een zakelijk recht of van een persoonlijk genotsrecht van meer dan negen jaar, evenwel met uitzondering van de akten tot vestiging van een hypotheek, van de overdrachten die voortspruiten uit een huwelijkscontract of uit de wijziging van een huwelijkstelsel en van de overdrachten die voortspruiten uit een wettelijk samenlevingscontact of uit de wijziging van een dergelijke overeenkomst » (artikel D.227 *ter*, § 5,

³ Lees bijvoorbeeld, Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.18, en Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015, punten B.36.1 en v.

⁴ Zie het Advies van de GBA nr. 110/2018 van 17 oktober 2018, punten 7-9. Advies van de GBA nr. 161/2018 van 19 december 2018, voor een concreet geval waar een wetgever de bevoegdheid fundeert van de Koning om een verwerking van persoonsgegevens in te voeren.

⁵ Zie eveneens Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 29/2010 van 18 maart 2010, punt B.16.1 ; Arrest nr. 39/2013 van 14 maart 2013, punt B.8.1 ; Arrest 4482015 van 23 april 2015, punt B.36.2; Arrest nr. 107/2015 van 16 juli 2015, punt B.7; Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017, punt B.6.4 ; Arrest nr. 29/2010 van 15 maart 2018, punt B.13.1, Arrest nr. 86/2018 van 5 juli 2018, punt B.7.2.

⁶ De inleiding van de Memorie van toelichting legt bovendien uit waarom dit (vrije vertaling) « 'Water' luik invloed heeft zowel op het 'welzijn en gezondheid' als de 'milieu' doelstellingen van de referentiesystemen voor duurzaam bouwen ».

ingevoegd door artikel 3 van het ontwerp in Boek II van het Milieuwetboek houdende het Waterwetboek).

8. Ten tweede, streeft CertIBeau naar het realiseren van een voorafgaande controle naar de conformiteit met het oog op de wateraansluiting. Immers, (vrije vertaling) « het verkrijgen van een CertIBeau dat de conformiteit bevestigt van gebouwen met de [bedoelde] verplichtingen is verplicht voor de aansluiting van een gebouw aan de openbare watervoorziening » (artikel D.227ter, § 5, ingevoegd door artikel 3 van het ontwerp in Boek II van het Milieuwetboek houdende het Waterwetboek). En volgens de formulering van de Memorie van Toelichting bij artikel 3 van het ontwerp, « creëert het ontwerp geen nieuwe verplichtingen inzake aansluiting, binneninstallatie, afvoer of zuivering van afvalwater, maar *is bedoeld om na te gaan of de reeds bestaande verplichtingen wel degelijk werden vervuld of nog niet [of] zullen worden vervuld binnen de gestelde termijn* »

9. Met het oog op transparantie zouden deze twee doeleinden moeten worden verduidelijkt in het beschikkend gedeelte van artikel 5. Indien de door artikel 5 van het ontwerp gecreëerde databank overigens zou moeten kunnen worden gebruikt voor andere doeleinden, zonder afbreuk te doen aan de eventuele toepassing van de regels bepaald in het samenwerkingsakkoord van 23 mei 2013 tussen het Waals Gewest en de Franse Gemeenschap betreffende de uitwerking van een gemeenschappelijk initiatief inzake gegevensdeling en het gezamenlijk beheer van dit initiatief, zou het ontwerp dit ofwel uitdrukkelijk moeten voorzien, ofwel zouden dergelijke andere doeleinden moeten gestoeld zijn op andere decretale bepalingen, conform de hiervoor reeds herhaalde principes (zie *supra*, punt 4).

10. **Betrokken gegevens en personen die toegang hebben tot de gegevens.** Volgens de formulering van het ontwerp (dat een artikel D.227quinquies invoegt in Boek II van het Milieuwetboek houdende het Waterwetboek), gaat het om de oprichting van een « databank tot verzameling van de gegevens die vervat zijn in de CertIBeau ». De CertIBeau zal in principe (het ontwerp verduidelijkt dit niet) de identiteit bevatten van de eigenaar van het bedoelde gebouw (degene die een CertIBeau kan vragen, zie artikel D.227ter, § 3, ingevoegd door artikel 3 van het ontwerp in Boek II van het Milieuwetboek houdende het Waterwetboek) en van de uitgever van de CertIBeau (de certificateur of de bevoegde ambtenaar indien de Regering de opdracht tot aflevering van het certificaat niet heeft uitbesteed aan erkende certificateurs). Het zal eveneens een reeks kenmerken bevatten betreffende het gebouw, met name meer bepaald de evaluatie van de stand « conformiteit aan de verplichtingen inzake de aansluiting en de private installatie voor watervoorziening bedoeld in de artikelen D.182, §3, D.195 tot D.207 en D.227bis en de reglementaire bepalingen die dientengevolge werden genomen, alsook aan de verplichtingen inzake afwatering en de stedelijke afvalwaterzuivering gepreciseerd in het Algemeen zuiveringsreglement waarin artikel D.218 voorziet » (artikel D.227ter, § 1, ingevoegd door artikel 3 van het ontwerp in Boek II van het Milieuwetboek houdende het Waterwetboek). De

bedoelde gegevens zijn bijgevolg gedefinieerd in het ontwerp en geven geen aanleiding tot commentaar in het licht van artikel 5, 1., c), van de AVG.

11. De personen (privépersonen of openbare overheden die optreden in het raam van hun opdrachten) daarentegen die toegang zullen hebben tot de gegevens, worden niet bepaald in artikel 5 van het ontwerp. De Memorie van Toelichting bij dit artikel vermeldt weliswaar, met betrekking tot de reeds geciteerde machtiging van de Regering, dat (vrije vertaling) de « Regering de hoedanigheid zal vaststellen van de personen die toegang kunnen krijgen tot alle gegevens of bepaalde categorieën, zoals de WOD, de gemeenten, de notarissen, architecten of nog de eigenaar[s] van woningen die het onderwerp hebben gevormd van een CertIBEau ». Artikel D.227 *quinquies* ingevoegd door artikel 5 van het ontwerp in Boek II van het Milieuwetboek houdende het Waterwetboek, moet op dit punt worden gepreciseerd door de ontvangers van de gegevens te identificeren volgens de doeleinden van de verwerking (zie *supra*, punten 5-8) (bijvoorbeeld, de openbare overheid - of in voorkomend geval de persoon belast met deze opdracht van algemeen belang - die de wateraansluiting toekent, de notarissen voor wat de akten van overdracht van de bedoelde rechten betreft waarvoor zij hun functie uitoefenen, de eigenaar van het gebouw dat het onderwerp vormt van een CertIBEau, enz.).

12. **De bewaartermijn van de gegevens.** Krachtens artikel 5.1 e) van de AVG mogen de gegevens onder meer niet langer worden bewaard dan de tijd die nodig is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. Artikel D.227 *quinquies* ingevoegd door artikel 5 van het ontwerp in Boek II van het Milieuwetboek houdende het Waterwetboek, bepaalt evenmin de essentiële elementen van de bewaartermijn van de gegevens⁷. De Autoriteit onderstreept dat indien de bewaartermijn van de gegevens niet kan worden berekend, het kan volstaan de criteria vast te leggen die toelaten deze duur te bepalen. Aangezien het in onderhavig geval gaat om gegevens betreffende gebouwen, is het bijgevolg *a priori* mogelijk, wat de aanvrager dient te onderzoeken, dat de identificatiegegevens van de eigenaars en de certificateurs van gebouwen opgenomen in de CertIBEau in de databank moeten blijven zo lang het betrokken gebouw zal bestaan.

13. **Verwerkingsverantwoordelijke.** Ter herinnering, de verwerkingsverantwoordelijke is de persoon of overheidsinstantie of een ander orgaan die/dat, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt (artikel 4, 7) van de AVG. Wanneer de doelstellingen van en de middelen voor de verwerking bepaald worden door nationaal recht « kan worden bepaald wie de verwerkingsverantwoordelijke is of volgens welke criteria van het [nationaal] recht deze wordt aangewezen ». Hoewel de lidstaten de toepassing van de regels van de AVG kunnen bepalen in bijzondere domeinen waar zij zelf de regels opstellen teneinde in deze domeinen de coherentie en de duidelijkheid van het wettelijk kader te bewaren dat toepasselijk is op

---

⁷ Het Grondwettelijk Hof heeft erkend dat "de wetgever (...) de bewaring van persoonsgegevens en de duur van die bewaring op een algemene wijze (vermocht) te regelen", Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B. 23.

gegevensverwerkingen, kunnen zij in dit verband evenwel niet afwijken van de AVG of afzien van de daarin bepaalde definities. Indien het nationaal recht meerdere verwerkingsverantwoordelijken aanduidt, zal het eveneens de respectieve verantwoordelijkheden van de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken kunnen bepalen (artikel 26, 1., van de AVG).⁸

14. In onderhavig geval wijst artikel 5 van het ontwerp de bedoelde verantwoordelijkheden niet rechtstreeks toe. Het bepaalt dat de Regering de databank « organiseert en beheert », of dat zij deze opdracht kan toevertrouwen aan de S.P.G.E. » (de Société Publique de Gestion de l'Eau, een publiekrechtelijke naamloze vennootschap) (Artikel D.227 *quinquies*, ingevoegd door artikel 5 van het ontwerp in Boek II van het Milieuwetboek houdende het Waterwetboek). Op basis van het ontwerp beschikt de Autoriteit niet over alle elementen die toelaten concreet vast te stellen hoe de databank zal functioneren (bijvoorbeeld, zal de certificateur zich moeten aanloggen en wordt hij belast met het opladen van de CertIBEau waarvan hij de auteur is?) en kan zij het vraagstuk van de verantwoordelijkheid, in voorkomend geval gezamenlijke, met betrekking tot de uitgevoerde gegevensverwerkingen, niet verder uitdiepen. In elk geval lijkt het duidelijk dat in de veronderstelling dat de Regering (het Waalse Gewest) de databank zelf zou genereren en organiseren, zij de verantwoordelijkheid zou opnemen van een verwerkingsverantwoordelijke (zoals bijvoorbeeld wat betreft de bewaring, de terbeschikkingstelling van de gegevens en toegangsbeheer voor de databank). Het ontwerp zou dit op z'n minst nog moeten verduidelijken en een beslissing nemen met betrekking tot deze verantwoordelijkheid in het geval dat de SPGE belast zou worden met deze opdracht (is de aanvrager al dan niet van plan hem de verantwoordelijkheid toe te schuiven voor de verwerking van persoonsgegevens ?). Dit is bepalend, ook voor de betrokkene, voor wat betreft de mogelijkheden om zijn rechten krachtens de AVG efficiënt uit te oefenen.

15. **Risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, technische en organisatorische maatregelen.** Dit werd onderstreept, (zie *supra*, punt 8), een positief CertIBEau vormt een voorwaarde voor aansluiting op het openbaar waterdistributienetwerk. De Memorie van Toelichting bij artikel 3 van het ontwerp vermeldt duidelijk dat indien de conclusies van CertIBEau (vrije vertaling) « negatief zijn, *het nieuwe gebouw ofwel niet mag worden aangesloten op de openbare waterdistributie, ofwel, ingeval van vervreemding van het onroerend goed, de koper hierover volledig dient te worden ingelicht zodat hij zich bewust is van de verplichtingen inzake conformiteit waaraan hij zal moeten voldoen na de verkoop* » (italic toegevoegd door de Autoriteit). Overigens, hoewel het ontwerp in de huidige stand van zaken enkel toepasselijk is op nieuwe gebouwen is het mogelijk dat het op termijn toepasselijk wordt voor alle bestaande gebouwen. De Memorie van toelichting bij artikel 3 legt in dit verband uit (vrije vertaling) « momenteel voorziet de tekst niet in de verplichte onderwerping van de bestaande gebouwen aan CertIBEau aangezien de

---

⁸ In dit verband, lees Gegevensbeschermingautoriteit, Advies nr. 110/2018 van 17 oktober 2018, punten 52 en v..

wetgever deze mogelijkheid wenst uit te stellen tot wanneer het mogelijk zal zijn om de eerste lessen te trekken uit de praktijk ». Met andere woorden, CertIBEau heeft een rechtstreekse impact op het recht op water⁹ van natuurlijke personen (bijvoorbeeld de eigenaar van het gebouw dat het onderwerp vormt van een CertIBEau). Bijgevolg heeft de verwerking van persoonsgegevens via de databank, gecreëerd door artikel 5 van het ontwerp en voor zover ze dit doeleinde van CertIBEau nastreeft, mogelijk eveneens een dergelijke impact.

16. Op basis van de elementen vervat in het ontwerp vestigt de Autoriteit de aandacht van de aanvrager op volgende twee punten. Ten eerste zou in de huidige stand van het ontwerp een dergelijke gegevensverwerking geen geautomatiseerde individuele besluitvorming rechtvaardigen met betrekking tot de aansluiting van een gebouw op de openbare waterdistributie (zie artikel 22 van de AVG), wat het ontwerp trouwens niet beoogt.

17. Ten tweede, zal de Regering in het raam van de goedkeuring van de uitvoeringsmaatregelen van artikel 5 van het ontwerp, en *in functie van de wijze waarop zij de voorwaarden, de toegangs- en gebruiksmodaliteiten zal bepalen voor de gegevens opgenomen in de databank voor de aansluiting van een gebouw op de openbare waterdistributie*, indien nodig een gegevensbeschermingseffectbeoordeling moeten uitvoeren overeenkomstig artikel 35 van de AVG¹⁰. Indien de databank bedoeld is om een bepalende rol te vervullen bij de besluitvorming met betrekking tot de aansluiting op de openbare waterdistributie, wat niet duidelijk blijkt uit het ontwerp, zouden de integriteit en beschikbaarheid van de betrokken gegevens in het bijzonder, belangrijk blijken. In dat geval zou in het ontwerp bijzondere aandacht moeten worden besteed aan de krachtens artikel 32 van de AVG in te voeren technische en organisatorische maatregelen, zonder hierbij aan de Regering een totale manoeuvreerruimte te laten ter zake. Haar uitvoeringsbevoegdheid zou op algemene wijze kunnen worden omkaderd op het vlak van het principe (een wettekst kan de technische details verbonden aan de veiligheid en de organisatie van een verwerking niet bepalen, tenzij men het risico wil lopen op een snelle veroudering)¹¹.

---

⁹ Zie de artikelen D.1, § 3 en D.195, § 1 (betreffende de aansluiting) van het Waterwetboek; Verenigde Naties, Economische en Sociale Raad, Algemeen Commentaar nr. 15 (2002), "Het recht op water (artikelen 11 en 12 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten", E/C.12/2002/11, 20 januari 2003 ; Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, « Strijd tegen armoede », tweajaarlijks verslag 2008-2009, Deel 1, Afdeling IV. Titel « 4.2 Naar een effectief recht op water », beschikbaar op volgend adres http://www.armoedebestrijding.be/publications/verslag5/rap5_Water_NL.pdf.

¹⁰ Over deze kwestie, lees de aanbeveling van de CBPL nr. 1/2018 van 28 februari 2018, en Werkgroep "artikel 29" over de bescherming van gegevens, « Richtsnoeren betreffende de gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GBE) en de manier om uit te maken of de verwerking "mogelijk een hoog risico inhoudt" in de zin van de Verordening (EU) 2016/679 », zoals laatst gewijzigd en goedgekeurd op 4 oktober 2017, WP 248 rév. 01.

¹¹ Zie Gegevensbeschermingautoriteit, Advies nr. 169/2018 van 7 november 2018, punten 25 en 26.

OM DIE REDENEN,

de Autoriteit oordeelt dat het voorontwerp van decreet tot wijziging van Boek II van het Milieuwetboek omvattende het Waterwetboek en tot invoering van een « water » certificering voor gebouwen, genaamd « CertIBEau », **moet worden aangepast**. Samengevat, de essentiële elementen van de geplande verwerkingen dienen te worden verduidelijkt waarbij de doeleinden van de databank bedoeld in artikel 5 van het ontwerp moeten worden gepreciseerd (zie *supra*, punten 5-9), de personen die toegang zullen hebben tot de gegevens (zie *supra*, punt 11), de elementen van de bewaartermijn voor de gegevens (zie *supra*, punt 12), de verantwoordelijkheid met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (zie *supra*, punten 13-14) en, in voorkomend geval, de technische en organisatorische maatregelen die de veiligheid van de verwerkingen waarborgen (zie *supra*, punten 15-17).

(get.) An Machtens
Wvd. Administrateur

(get.) Willem Debeuckelaere
Voorzitter,
Directeur Kenniscentrum